

Брюксел, 18.4.2018
COM(2018) 192 final

2018/0091 (NLE)

Предложение за

РЕШЕНИЕ НА СЪВЕТА

**за сключване на Споразумението за икономическо партньорство между
Европейския съюз и Япония**

ОБЯСНИТЕЛЕН МЕМОРАНДУМ

1. КОНТЕКСТ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

• Основания и цели на предложението

Въпреки че Япония е третата най-голяма икономика в света извън ЕС от гледна точка на БВП, тя е едва на седмо място измежду търговските партньори на ЕС. Населението ѝ надхвърля 127 млн. жители, като те са с много висока покупателна способност. Тя е основен пазар за износителите, доставчиците на услуги и инвеститорите от Европейския съюз.

На 29 ноември 2012 г. Съветът оправомощи Комисията да започне преговори за споразумение за свободна търговия (ССТ) с Япония. То беше преименувано на „Споразумение за икономическо партньорство“ (СИП) към момента на сключването на споразумение по принцип на 6 юли 2017 г.

Въз основа на указанията за водене на преговори, приети от Съвета през 2012 г., Комисията преговаряше с Япония по амбициозно и всеобхватно СИП с оглед на създаването на нови възможности и правна сигурност за търговията и инвестициите между двамата партньори. След приключване на преговорите текстовете на СИП бяха публикувани през декември 2017 г.

СИП не включва стандартите за защита на инвестициите и уреждането на спорове във връзка със защитата на инвестициите, тъй като провежданите все още преговори по тези въпроси не можаха да се приключат към момента на финализиране на преговорите по СИП. Твърдият ангажимент на двете страни е да приключат възможно най-скоро преговорите по защитата на инвестициите с оглед на общия им ангажимент за стабилна и сигурна инвестиционна среда в Съюза и Япония. Ето защо, когато се постигне съгласие по въпросите на защитата на инвестициите, тя ще е предмет на отделно двустранно инвестиционно споразумение.

Комисията представя следните предложения за решения на Съвета:

- предложение за Решение на Съвета за подписване, от името на Европейския съюз, на Споразумението за икономическо партньорство между Европейския съюз и Япония; и
- предложение за Решение на Съвета за сключване на Споразумението за икономическо партньорство между Европейския съюз и Япония.

Успоредно с тези предложения Комисията ще представи предложение за хоризонтален регламент за защитните мерки, който, наред с други търговски споразумения, ще обхване и това СИП.

Приложеното предложение за решение на Съвета представлява правният инструмент за оправомощаване с оглед на сключването на СИП между Европейския съюз и Япония.

• Съгласуваност с действащите разпоредби в тази област на политиката

Преговорите за СИП бяха съчетани с паралелни преговори от страна на Европейската служба за външна дейност по Споразумението за стратегическо партньорство (ССП) между Европейския съюз и неговите държави членки, от една страна, и Япония, от друга. Понастоящем преговорите за ССП навлизат в окончателния си етап. СИП и ССП

са част от един преговорен процес. След като влезе в сила, ССП ще осигури правната рамка за по-нататъшно развитие на дългогодишното стабилно партньорство между ЕС, неговите държави членки и Япония в многобройни сфери, в това число политическия диалог, енергетиката, транспорта, правата на човека, образованието, науката и технологиите, правосъдието, убежището и миграцията. В допълнение ССП предвижда възможността за временно преустановяване на прилагането му при нарушаване на основни аспекти от него, като клаузата за правата на човека и неразпространението. Освен това страните по ССП обръщат внимание, че в такъв случай съответната страна може да предприеме други целесъобразни мерки извън рамката на ССП съгласно международното право.

- **Съгласуваност с другите политики на Европейския съюз**

СИП е напълно съгласувано с политиките на Европейския съюз и не налага ЕС да изменя своите правила, нормативна уредба или стандарти в която и да е регулирана сфера, например технически правила и продуктови стандарти, санитарни или фитосанитарни правила, нормативна уредба за храните и безопасността, стандарти във връзка със здравето и безопасността, правила за ГМО, опазване на околната среда или защита на потребителите, с изключение на дерогацията относно размера на бутилките по Регламента за спиртните напитки¹, за да се улесни японският износ на традиционното шочу — спиртна напитка, която Япония изнася в традиционни бутилки от четири го (合) или едно шо (升)².

Освен това подобно на всички други споразумения за свободна търговия, които Комисията договори, СИП между ЕС и Япония напълно защитава обществените услуги и гарантира, че правото на правителствата да уреждат отношенията в обществен интерес е изцяло съблюдавано в споразумението.

2. ПРАВНО ОСНОВАНИЕ, СУБСИДИАРНОСТ И ПРОПОРЦИОНАЛНОСТ

- **Правно основание**

През юли 2015 г. Комисията сезира Съда на ЕС за становище съгласно член 218, параграф 11 от ДФЕС по въпроса дали Съюзът притежава необходимата компетентност да подпише и сключи самостоятелно споразумението за свободна търговия, което е договорено със Сингапур, или е необходимо участието на държавите — членки на ЕС, във връзка с някои въпроси в обхвата на споразумението.

В становището си 2/15 от 16 май 2017 г. Съдът потвърди изключителната компетентност на ЕС по отношение на всички въпроси, обхванати от споразумението, договорено със Сингапур, освен непреките инвестиции и уреждането на спорове между държава и инвеститор, при които държавите членки са ответници — сфери, за които Съдът счита, че са от споделена компетентност между Европейския съюз и държавите членки. Съдът стигна до заключението за изключителната компетентност на ЕС въз основа на обхвата на общата търговска политика по член 207, параграф 1 от ДФЕС и въз основа на член 3, параграф 2 от ДФЕС (на базата на факта, че са засегнати съществуващите общи правила, съдържащи се във вторичното законодателство).

¹ Регламент (ЕО) № 110/2008 на Европейския парламент и на Съвета от 15 януари 2008 г. относно определението, описанието, представянето, етикетиранието и защитата на географските указания на спиртните напитки и за отмяна на Регламент (ЕИО) № 1576/89 на Съвета.

² 1 шо (升) е равно на 1 800 ml, а едно го (合) — на 180 ml.

Съгласно становище 2/15 за всички въпроси, обхванати от СИП, трябва да се счита, че са в обхвата на компетентността на Европейския съюз, и по-специално в обхвата на член 91, член 100, параграф 2 и член 207 от ДФЕС.

СИП трябва да се подпише от Европейския съюз по силата на решение на Съвета на основание член 218, параграф 5 от ДФЕС и трябва да се сключи от Европейския съюз съгласно решение на Съвета на основание член 218, параграф 6 от ДФЕС, след като се получи съгласието на Европейския парламент.

Освен това член 218, параграф 7 от ДФЕС се добави като правно основание, тъй като е целесъобразно Съветът да оправомощи Комисията да одобрява позицията на Съюза по определени промени на СИП, предвид на факта че СИП предвижда ускорени или опростени процедури за одобряването на такива промени. Поради това Комисията следва да бъде оправомощена да приеме решение за временно преустановяване съгласно член 2.29, параграф 3 от Споразумението на приемането на самостоятелното сертифициране на лозаро-винарски продукти и решение за прекратяване на временното преустановяване в съответствие с параграф 4 от същия член. Комисията следва също така да бъде оправомощена да одобрява позицията на Съюза по промените или корекциите на ангажиментите по част 2 от приложение 10 към Споразумението, както е предвидено в член 10.14 („Промени и корекции, засягащи обхвата“), както и по промените на приложение 14-А („Законови и подзаконови актове на страните по споразумението, свързани с географските означения“) и приложение 14-Б („Списък на географските означения“).

- **Субсидиарност (при неизключителна компетентност)**

Представеното пред Съвета СИП не обхваща аспекти, които са извън изключителната компетентност на ЕС.

- **Пропорционалност**

Предложението за сключване на СИП е в съответствие с визията от стратегията „Европа 2020“ и допринася за целите на ЕС в областта на търговията и развитието. То не надхвърля необходимото за постигането на тези цели.

- **Избор на инструмент**

Настоящото предложение се представя в съответствие с член 218 от ДФЕС, който предвижда Съветът да приема решения с оглед на сключването на международно споразумение. Не съществува друг правен инструмент, който би могъл да се използва за постигане на целта, изложена в настоящото предложение.

3. РЕЗУЛТАТИ ОТ КОНСУЛТАЦИИТЕ СЪС ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ И ОЦЕНКИТЕ НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО

- **Консултации със заинтересованите страни**

Преди приключване на преговорите с Япония външен изпълнител извърши оценка на въздействието на търговията върху устойчивото развитие (ОВТУР), което ще има СИП, с оглед на евентуалните икономически, социални и екологични последици от по-тясно икономическо партньорство между ЕС и Япония.

В рамките на ОВТУР изпълнителят се консултира с вътрешни и външни експерти, организира публични консултации и проведе двустранни срещи и интервюта с гражданското общество. Консултациите в рамките на ОВТУР осигуриха платформа за

участието на основните заинтересовани страни и гражданското общество в диалога по търговската политика.

Докладът от ОВТУР и консултациите във връзка с подготовката му осигуриха материал от голямо значение за Комисията.

Също така преди и по време на преговорите държавите — членки на ЕС, бяха редовно информирани и консултирани в устна и писмена форма по различни аспекти от преговорите чрез комитета „Търговска политика“ на Съвета. Европейският парламент беше също редовно информиран и консултиран посредством неговата Комисия по международна търговия (КМТ), и по-специално групата за мониторинг на ССТ между ЕС и Япония. Текстовете, по които се постигнаха съгласие при преговорите, бяха предоставяни на двете институции в хода на целия процес.

- **Събиране и използване на експертни становища**

London School of Economics Enterprise извърши ОВТУР на СИП.

- **Оценка на въздействието**

При извършената от външен изпълнител ОВТУР (приключена през април 2016 г.) се достигна до заключението, че СИП ще има значително положително въздействие (по отношение на БВП, доходи, търговия и заетост) за ЕС и Япония.

Увеличението на БВП на ЕС в дългосрочен план се изчислява на + 0,76 % при най-благоприятния вариант с пълна либерализация на митата и симетрично намаление на нетарифните мерки. Може да се очаква, че двустранният износ ще нарасне с + 34 %, като общият глобален ръст на износа ще е + 4 % за ЕС.

- **Пригодност и опростяване на законодателството**

СИП не подлежи на процедурите по REFIT. Независимо от това то съдържа известен брой разпоредби, които ще опростят търговските и инвестиционните процедури, ще намалят експортните и инвестиционните разходи и по този начин ще дадат възможност на повече малки предприятия да осъществяват стопанска дейност на двата пазара. Измежду очакваните ползи са по-голяма прозрачност, облекчаване както на техническите правила и изискванията за съответствие, така и на митническите процедури и правилата за произход, по-голяма защита на правата върху интелектуална собственост и географските означения, по-добър достъп до процедурите за възлагане на обществени поръчки и специална глава, с която се дава възможност на МСП да увеличат максимално ползите си от СИП.

- **Основни права**

Предложението не засяга защитата на основните права в Съюза.

4. ОТРАЖЕНИЕ ВЪРХУ БЮДЖЕТА

СИП ще има финансово отражение върху бюджета на ЕС по отношение на **приходите**. СИП ще доведе до загуба на мита, изчислена на 970 млн. евро при влизането в сила на споразумението. При прилагане на СИП в пълния му обем (15 години след влизането му в сила) годишната загуба на мита се очаква да достигне 2,084 млрд. евро. Оценката се основава на прогноза за развитието на търговията през следващите 15 години без споразумение.

Не се очаква СИП да има финансово отражение върху бюджета на ЕС по отношение на **разходите**.

5. ДРУГИ ЕЛЕМЕНТИ

- **Планове за изпълнение и механизъм за мониторинг, оценка и докладване**

СИП включва институционални разпоредби, които създават структура от изпълнителни органи за непрекъснатия мониторинг на изпълнението, действието и отражението на споразумението.

С институционалната глава от СИП се създава Съвместен комитет, чиято основна задача е да осъществява надзор и да улеснява изпълнението и прилагането на споразумението. Съвместният комитет е съставен от представители на ЕС и Япония, които ще се срещат веднъж годишно или в спешни случаи — по искане на една от страните. Съвместният комитет ще се председателства от представител на Япония на министерско ниво и съответния член на Европейската комисия или техните заместници.

Съвместният комитет ще отговаря за надзора върху работата на всички специализирани комитети и работни групи по споразумението (Комитета по търговията със стоки, Комитета по търговията с услуги, либерализирането на инвестициите и електронната търговия, Комитета по държавните поръчки, Комитета по търговията и устойчивото развитие, Комитета по санитарните и фитосанитарните мерки, Комитета по правилата за произход и митническите въпроси, Комитета по интелектуалната собственост, Комитета по регулаторното сътрудничество, Комитета по техническите пречки пред търговията и Комитета за сътрудничество в областта на селското стопанство).

Както е подчертано в съобщението „Търговията — за всички“, Комисията отделя все повече ресурси за ефективното изпълнение и прилагане на търговските и инвестиционните споразумения. През 2017 г. Комисията публикува първия годишен доклад за изпълнението на ССТ. Основната цел на този доклад е да даде обективна картина на изпълнението на ССТ на ЕС, като се открият постигнатият напредък и недостатъците, които трябва да се отстранят. Целта на доклада е да послужи като основа за открит дебат и ангажимент за държавите членки, Европейския парламент и гражданското общество като цяло за действието на ССТ и тяхното изпълнение. Тъй като този доклад е годишен, публикуването му ще даде възможност за редовен мониторинг на развитието във връзка със СИП, като също така се отбелязва как са решени набелязаните приоритетни въпроси. Докладът ще обхване СИП, след като то влезе в сила.

- **Обяснителни документи (за директивите)**

Не е приложимо.

- **Подробно разяснение на отделните разпоредби на предложението**

Със СИП се създават условията, за да могат икономическите оператори от ЕС да се възползват в пълна степен от възможностите, създадени от третия най-голям национален пазар в света.

В момента на приключване на преговорите председателят Юнкер и министър-председателят Абе заявиха: *СИП между ЕС и Япония е едно от най-мащабните и всеобхватни икономически споразумения, сключвани някога от двете страни. СИП ще създаде огромна икономическа зона с 600-милионно население, произвеждащо приблизително 30 % от световния БВП, ще открие изключителни възможности за търговия и инвестиции и ще допринесе за укрепването на нашите икономики и общества. Наред с това то ще подобри икономическото сътрудничество между*

Япония и ЕС и ще увеличи конкурентоспособността ни като развити, но и иновативни икономики.

При преговорите по споразумението Комисията осигури възможно най-добрите условия за достъп за операторите от ЕС до пазара на Япония.

Тази цел беше постигната изцяло: споразумението надхвърля съществуващите по СТО ангажименти в много сфери, като услуги, обществени поръчки, нетарифни бариери и защита на правата върху интелектуална собственост, в това число географски означения (ГО). Във всички тези сфери Япония се съгласи да поеме нови ангажименти, които значително надминават това, което страната е била склонна дотогава да приеме.

Споразумението отговаря на критериите по член XXIV от ГАТТ (за премахване на митата и другите ограничаващи търговията разпоредби практически за цялата търговия със стоки между страните по споразумението) и по член V от ГАТС, който предвижда подобен подход към услугите.

В съответствие с целите по указанията за водене на преговори Комисията осигури по-конкретно:

- (1) Япония ще либерализира 91 % от вноса си от ЕС при влизане в сила на Споразумението. В края на периода на постепенно премахване 99 % от вноса ѝ от ЕС ще е либерализиран, а останалата част (1 %) ще е частично либерализирана чрез квоти и тарифни намаления (в селското стопанство). Що се отнася до тарифните линии, Япония напълно ще либерализира 86 % от тях при влизането в сила, като този процент ще достигне до 97 % 15 години по-късно. Основните положителни резултати за ЕС включват пълна либерализация на вината (в това число пенливите) при влизането в сила и пълна либерализация на други основни селскостопански експортни стоки (твърди узрели сирена, макаронени изделия, шоколад и сладкарски изделия) след преходен период; много съществена отстъпка, при която се достига почти до либерализация за свинското месо след време; съществено подобрение на условията за достъп до пазара за износа от ЕС на говеждо месо и всички други видове сирена; либерализация на износа на всички европейски промишлени стоки, включително на такива, които са приоритетни от дълги години, като обувки и кожени изделия.
- (2) Нови възможности по отношение на обществените поръчки за оферентите от ЕС, а именно като Япония сега ни предоставя достъп на подцентрално ниво до 48 „основни града“ с над 300 000 жители, което представлява около 15 % от населението на Япония, и изразява съгласие да премахне „клаузата за оперативна безопасност“ за дружествата от ЕС, които осъществяват дейност на пазара на железопътния транспорт, една година след влизането в сила на споразумението.
- (3) Премахването на технически и регулаторни пречки пред търговията със стоки, като повтарящите се изпитвания, особено чрез насърчаване на използването на технически и регулаторни стандарти, прилагани в ЕС в секторите на моторните превозни средства, електрониката, фармацевтичните продукти, медицинските изделия и екологосъобразните технологии. Ще има също така конкретно приложение за моторните превозни средства със защитна клауза, съгласно която ЕС ще има възможност да въвежда отново мита, ако Япония преустанови прилагането на правилата на ИКЕ на ООН или възстанови премахнати нетарифни мерки (или въведе нови).

- (4) Във връзка с услугите СИП включва глава за търговията с услуги, либерализацията на инвестициите и електронната търговия и свързаните списъци на задълженията, които значително нахвърлят задълженията на двете страни в рамките на СТО. Главата включва хоризонтални правила за вътрешното регулиране и взаимното признаване и секторни правила за осигуряване на еднакви условия на конкуренция за предприятията от ЕС. Както във всичките си търговски споразумения, ЕС защитава обществените услуги. Във връзка с електронната търговия главата съдържа най-амбициозните разпоредби, които някога ЕС е включвал в търговско споразумение, като е обхваната цялата търговия с електронни средства. Това отразява интересите на европейските и японските дружества и потребители в сферата на цифровата търговия, като едновременно с това се гарантира в пълна степен изпълнението на легитимните стратегически цели.
- (5) За първи път в историята на споразуменията на ЕС СИП ще съдържа разпоредби за корпоративното управление, които ще се включат в специална глава. Те са вдъхновени от Кодекса на ОИСР за корпоративното управление и отразяват най-добрите практики и правила на ЕС и Япония в тази сфера.
- (6) Високо равнище на защита на правата върху интелектуална собственост, включително по отношение на прилагането им, в това число подробни разпоредби за авторското право, като се предвижда по-добра защита.
- (7) Високо ниво на защита за ГО на ЕС — със разпоредбите на член 23 от ТРИПС — за повече от 200 ГО на ЕС на хранителни продукти, вина и спиртни напитки, които да бъдат защитени съгласно СИП.
- (8) Всеобхватна глава за търговията и устойчивото развитие, която цели да гарантира, че търговията спомага за опазването на околната среда и за социалното развитие и насърчава устойчивото управление на горите и рибарството. В главата също така са определени параметрите на участието на гражданското общество в изпълнението и мониторинга ѝ. В нея е включен също така ангажимент за прилагане на Парижкото споразумение относно изменението на климата, както и специален механизъм за преглед.
- (9) Всеобхватна и нова глава, посветена на МСП, с която се цели да се гарантира, че те се възползват в пълна степен от възможностите, предоставени със СИП.
- (10) Всеобхватен раздел за взаимното улесняване на износа на вина, като са одобрени няколко енологични практики, включително приоритетни добавки за всяка от страните.

Предложение за

РЕШЕНИЕ НА СЪВЕТА

за сключване на Споразумението за икономическо партньорство между Европейския съюз и Япония

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 91, член 100, параграф 2 и член 207 във връзка с член 218, параграф 6, буква а), подточка v) и член 218, параграф 7 от него,

като взе предвид предложението на Европейската комисия,

като взе предвид одобрението на Европейския парламент,

като има предвид, че:

- (1) В съответствие с Решение № [XX] на Съвета Споразумението за икономическо партньорство между Европейския съюз и Япония, наричано по-нататък „Споразумението“, беше подписано на [XX XXX 2018 г].
- (2) Споразумението следва да се одобри от името на Европейския съюз.
- (3) За да се гарантира ефективно функциониране на системата за улесняване на износа на лозаро-винарски продукти, предвидена в Споразумението, е целесъобразно Съветът да оправомощи Комисията временно да преустанови от името на Съюза съгласно член 2.29, параграф 3 от Споразумението („Преглед, консултации и временно преустановяване на самостоятелното сертифициране“) приемането на самостоятелното сертифициране на лозаро-винарски продукти по член 2.28. Комисията следва също така да е оправомощена от Съвета да прекрати от името на Съюза временното преустановяване на приемането на самостоятелното сертифициране, предвидено в член 2.29, параграф 4 от Споразумението.
- (4) Съгласно член 218, параграф 7 от ДФЕС е целесъобразно Съветът да оправомощи Комисията да одобрява от името на Съюза някои промени на Споразумението. Поради това Комисията следва да бъде оправомощена да одобрява промените съгласно член 10.14 от Споразумението („Промени и корекции, засягащи обхвата“) във връзка с част 2 от приложение 10 към Споразумението, както и промените на приложение 14-А и приложение 14-Б към Споразумението.
- (5) Съгласно член 23.5 от Споразумението никоя от неговите разпоредби не може да се тълкува като предоставяща права или налагаща задължения на лица, без да се засягат правата и задълженията на лицата по силата на други разпоредби на международното публично право. Поради това не може да се извършва директно позоваване на Споразумението пред съдилищата на Съюза или на държавите членки,

ПРИЕ НАСТОЯЩОТО РЕШЕНИЕ:

Член 1

С настоящото се одобрява Споразумението за икономическо партньорство между Европейския съюз и Япония.

Член 2

1. Комисията приема решението на Съюза за временно преустановяване съгласно член 2.29, параграф 3 от Споразумението на приемането на самостоятелното сертифициране на лозаро-винарски продукти по член 2.28.
2. Комисията приема решението на Съюза за прекратяване съгласно член 2.29, параграф 4 от Споразумението на временното преустановяване на приемането на самостоятелното сертифициране на лозаро-винарски продукти по член 2.28.

Член 3

За целите на член 10.14 от Споразумението („Промени и корекции, засягащи обхвата“) позицията на Съюза по промените или корекциите на ангажиментите по част 2 от приложение 10 към Споразумението се приема от Комисията.

Член 4

От името на Съюза Комисията одобрява промените на приложение 14-А и приложение 14-Б към Споразумението чрез решения на Съвместния комитет вследствие на препоръки на Комитета по интелектуалната собственост. Когато заинтересованите страни не могат да постигнат съгласие поради възражения във връзка с географско означение, Комисията приема позиция по процедурата, предвидена в член 57, параграф 2 от Регламент (ЕС) № 1151/2012 на Европейския парламент и на Съвета.

Член 5

Председателят на Съвета посочва лицето или лицата, оправомощено(и) да извърши(ат) от името на Съюза изпращането на уведомлението, предвидено в член 23.3 от Споразумението, за да се изрази съгласието на Съюза да бъде обвързан със Споразумението³.

Член 6

Настоящото решение влиза в сила в деня на приемането му.

Съставено в Брюксел на [...] година.

За Съвета
Председател

---

³ Датата на влизане в сила на Споразумението се публикува в *Официален вестник на Европейския съюз* от Генералния секретариат на Съвета.